

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Araştırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

Sayı: 170 2-8 Ekim 2023

Derleyenler: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS, Arş. Gör. Hakan DURLU, Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

1. AB DIŐIŐLERİ BAKANLARI KIYIV’DE TARİHİ BİR TOPLANTI YAPTI

Avrupa Birliği’ndeki (AB) 27 ülkenin dışişleri bakanlarından birçoğu, Avrupa ve ABD’de savaŐla ilgili siyasi bir gerginliğin hâsil olduğu günlerde, Ukrayna’nın Rus işgaline karşı verdiği mücadeleye destek göstermek amacıyla Kıyiv’de bir araya geldi. AB Dışişleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, dışişleri bakanlarının AB sınırları dıŐındaki ilk ortak toplantısını, Ukrayna’ya verilen desteğin “sarsılmaz” olduğunun bir göstergesi olarak yorumladı. Sözü konusu gayriresmî toplantıda, Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenski’nin önerdiği barıŐ formülü de müzakere edildi.

Bu arada AB’nin Kıyiv’deki toplantısı, Rus yanlısı Robert Fico’nun Slovakya’daki seçimleri kazanmasının ardından gerçekleştirildi. Bu Doğu Avrupa ülkesi, Macaristan’ın zaman zaman Kıyiv’e karşı belirlediği tutuma benzer şekilde Ukrayna’ya ilişkin AB içerisinde ortaya çıkan tartışmaları körükleyebilir. Çünkü Budapeşte, iŐgal süresince Moskova ile yakın iliŐkilerini sürdürmüŐ; Ukrayna’ya silah veya ekonomik yardım sağlanması da karşı çıkmıŐtı. Nitekim Macaristan ve Polonya dışişleri bakanları Kıyiv’deki toplantıya da katılmadı.

Euronews, 2 Ekim 2023

Euronews, (02.10.2023) “‘Historic’ meeting of EU foreign ministers in Kyiv to support Ukraine as allies show signs of strain”. Erişim Adresi: <https://www.euronews.com/2023/10/02/historic-meeting-of-eu-foreign-ministers-in-kyiv>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

2. BORRELL’DEN RUSYA AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Ukrayna’yı ziyaret etti. Ziyaret kapsamında Yüksek Temsilci, Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba ve Devlet

Başkanı Volodymyr Zelensky ile bir araya geldi. Görüşme sonrası açıklamada bulunan Yüksek Temsilci, Rusya'nın işgaline karşı Ukrayna'yı desteklediklerini ve bu desteğin devam edeceğini duyurdu. Yüksek Temsilci ayrıca Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin uluslararası hukuka aykırı olduğunu ve çok sayıda savaş hukuku ihlaline neden olduğunu belirtti.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 2 Ekim 2023

European External Action Service, (02.10.2023), "Ukraine: Press remarks by High Representative Josep Borrell after the EU Foreign Ministers meeting in Kyiv". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/ukraine-press-remarks-high-representative-josep-borrell-after-eu-foreign-ministers-meeting-kyiv%2%A0_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

3. AB'DEN KOSOVA VE SIRBİSTAN AÇIKLAMASI

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, Kosova ve Sırbistan arasında devam eden gerilime ilişkin bir açıklamada bulundu. Kaçakçılık ile mücadele kapsamında başlatılan operasyonda bir Kosovalı güvenlik görevlisinin hayatını kaybettiğini duyuran Sözcü, saldırganlardan üçünün ise öldürüldüğünü belirtti. Sözcü ayrıca AB'nin Sırbistan ve Kosova arasında devam eden anlaşmazlıkların çözümü için girişimlerine devam ettiğine dikkat çekti.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 3 Ekim 2023

European External Action Service, (03.10.2023), "Kosovo/Serbia: Speech by High Representative/Vice-President Borrell in the EP Plenary". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/kosovoserbia-speech-high-representativevice-president-borrell-ep-plenary_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

4. ORBAN'IN ZAFERİ: UKRAYNA'YA YARDIMIN SÜRMESİ İÇİN MACARİSTAN'A UYGULANAN YAPTIRIMLAR KALDIRILABİLİR

Avrupa Komisyonu, Ukrayna'ya daha fazla yardım sağlamak amacıyla Macaristan ile anlaşma yolunda. Ukrayna'ya gönderilecek yardımlar hususunda Budapeşte'nin vetosunu kaldırması karşılığında Macaristan'a sağlanan milyarlarca avroluk fonun yeniden başlatılması gündemde.

İddiaya göre Brüksel, Macaristan Başbakanı Viktor Orban'ın yargı reformları sebebiyle zorla alıkoyduğu yaklaşık 13 milyar Avro tutarındaki uyum fonunu, Ukrayna'ya yardımın kabul edilmesi şartıyla serbest bırakabilir. Buna göre Macaristan, önümüzdeki dört yıl içinde Ukrayna'ya yaklaşık 50 milyar Avro tutarında yardım gönderilmesini öngören Avrupa Birliği'nin (AB) mali çerçevesini onaylamak zorunda.

Bu hareket, Başbakan Orban'ın Avrupa Komisyonuna karşı kazandığı siyasî bir zafer olarak görülecek. Zira Macaristan'ın fonu engellendiği sürece AB'nin mali çerçevesinde herhangi bir değişikliği Budapeşte'nin onaylaması mümkün değil.

Remix, 3 Ekim 2023

Remix, (03.10.2023) “Victory for Orbán: Brussels plans to unblock billions in withheld EU funds for Hungary to keep aid flowing to Ukraine”. Erişim Adresi: <https://rmx.news/hungary/victory-for-orban-brussels-plans-to-unblock-billions-in-withheld-eu-funds-for-hungary-to-keep-aid-flowing-to-ukraine/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

5. AB, GÜVENLİK RİSKLERİNİ DEĞERLENDİRİYOR

Avrupa Birliği, ekonomik güvenlik stratejisi üzerinde çalışırken olası riskleri değerlendiriyor. Üst düzey bir yetkili tarafından yapılan açıklamaya göre AB; yarı iletkenler, yapay zekâ, kuantum teknolojileri ve biyoteknoloji alanında üretim yapan ve AB değerleriyle uyumlu olmayan ülkelerin bu teknolojileri silah haline getirmesi ihtimalini gündemine alacak. Üst düzey yetkili söz konusu risklerin Avrupa Komisyonunca üye ülkelerin katılımıyla yıl sonuna kadar belirleneceğini ifade ederken; bir sonraki adımın bu risklerin azaltılması olduğunu kamuoyuyla paylaştı.

Reuters, 3 Ekim 2023

Foo Yun Chee, (03.10.2023) “EU to assess risks of critical technologies being weaponised - official”, Reuters. Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/technology/eu-assess-risks-critical-technologies-being-weaponised-official-2023-10-02/>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

6. ANLAŞMA YOK: TUNUS, AB’NİN PARASINI REDDETTİ

Avrupa’nın, Tunus’tan gelen kitlesel göç akınına engellemeye yönelik planları, Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said’in Avrupa Birliği’nin (AB) vereceği mali desteği reddetmesiyle büyük bir sekteye uğradı. Cumhurbaşkanı Said, Tunus halkının şefkate ihtiyacı olmadığını ve saygısızlığı kabul edemeyeceğini söyledi. Bu yüzden “hayır” ve “iyiliğe” benzeyen hiçbir şeyi kabul etmeyeceğini beyan etti.

Tunus, AB’nin açıkladığı teklifi, miktarın küçük olması sebebiyle değil; söz konusu teklif Temmuz ayında imzalanan Mutabakat Zaptı ile çeliştiği için reddediyor. Cumhurbaşkanı Said, bunun anlaşmanın “ruhuna” uymadığını söyledi. “Küçük miktar”, göç meselesine yönelik AB ile yapılan Mutabakat Zaptı kapsamında Tunus’a teklif edilen 127 milyon Avroluk yardım anlamına geliyor. Oysa Tunus ile AB arasındaki Mutabakat Zaptı, 2023’te 150 milyon Avro tutarında doğrudan yardıma müsaade ediyor. Bu ise Tunus’un istikrarlı bir ekonomiye ve düzensiz göçle etkili bir şekilde mücadele edebilecek bir hükûmete sahip güvenilir bir AB ortağı olmasını sağlamak için tasarlanan 1 milyar Avro değerindeki daha büyük bir anlaşmanın parçasından ibaret.

Brussels Signal, 3 Ekim 2023

Brussels Signal, (03.10.2023) “No deal! Tunisia rejects EU money”. Erişim Adresi: <https://brusselssignal.eu/2023/10/no-deal-tunesia-rejects-eu-money/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

7. AB, GÖÇ VE İLTİCA REFORMU ÜZERİNDE ÇALIŞMAYA DEVAM EDİYOR

Avrupa Komisyonunun Göç ve İltica Anlaşmasından Sorumlu Başkan Yardımcısı Margaritis Schinas, bir süredir tartışmalara konu olmaya devam eden ortak göç ve iltica politikalarının reformu için “zamanın tükenmek üzere” olduğunu açıkladı. Avrupa Birliği’ni “tarihin izlediğini” dile getiren Schinas; tüm üye ülkeleri reformu içeren anlaşmayı kabule etmeye çağırırdı ve bu anlaşma üzerinde bir mutabakata varılamadığı takdirde Avrupa’nın göçü yönetemediği yönündeki asılsız iddiaların körükleneyeceğinin de altını çizdi.

Anadolu Ajansı, 4 Ekim 2023

Agnes Szucs, (04.10.2023) “EU ‘running out of time’ on migration reform: EU commissioner”, Anadolu Agency. Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/en/europe/eu-running-out-of-time-on-migration-reform-eu-commissioner/3007432>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

8. AB’DEN SAVAŞ SUÇU AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Avrupa Parlamentosunda Rusya ile ilgili bir açıklamada bulundu. BM Özel Raportörü Mariana Katzarova’nın hazırladığı rapordaki ayrıntılara dikkat çeken Yüksek Temsilci, Rusya’nın Ukrayna’yı işgalinden beri insan haklarını ve uluslararası hukuku görmezden geldiğini ve savaş suçları işlediğini duyurdu. Yüksek Temsilci ayrıca Rusya’nın siyasi amaçlarla keyfi tutuklamalar gerçekleştirdiğini ve bu doğrultuda tutuklanan kişilerin serbest bırakılması gerektiğini sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 4 Ekim 2023

European External Action Service, (04.10.2023), “Russia: Statement By High Representative/Vice-President Josep Borrell in the EP Plenary”. Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/russia-statement-high-representativevice-president-josep-borrell-ep-plenary_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

9. AB’DEN MISIR AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Avrupa Parlamentosunda Mısır ile ilgili bir açıklamada bulundu. AB’nin Mısır’daki gelişmeleri yakından takip ettiğini ifade eden Yüksek Temsilci, Mısır’da 10-12 Aralık tarihinde gerçekleşecek referandumu önemsediklerini belirtti. Müslüman Kardeşler Siyasi Bürosu Sorumlusu Hisham Kassem’in tutuklandığını duyuran Yüksek Temsilci, seçimler öncesinde Kassem’in serbest bırakılması çağrısında bulundu.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 4 Ekim 2023

European External Action Service, (04.10.2023), “Egypt: Speech by High Representative/Vice-President Josep Borrell in the EP Plenary”. Erişim adresi:

https://www.eeas.europa.eu/eeas/egypt-speech-high-representativevice-president-josep-borrell-ep-plenary_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

10. AB'DEN TALİBAN AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Avrupa Parlamentosunda Afganistan'a ilişkin bir açıklamada bulundu. Taliban'ın yönetime gelmesiyle aldığı af kararını olumlu bulduklarını ifade eden Yüksek Temsilci, Taliban'ın ülkede neden olduğu yaklaşık 800 insan hakları ihlalinin bulunduğunu duyurdu.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 4 Ekim 2023

European External Action Service, (04.10.2023), "Afghanistan: Speech by High Representative/Vice-President Josep Borrell in the EP Plenary on the human rights situation". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/afghanistan-speech-high-representativevice-president-josep-borrell-ep-plenary-human-rights-situation_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

11. İSPANYA'DAN "DÜZENSİZ GÖÇ" AÇIKLAMASI

İspanya Başbakanı Pedro Sanchez, Avrupa Birliği'ne seslendi. Başbakan İspanya'nın yoğun bir düzensiz göçle karşı karşıya olduğunu ve özellikle ülkenin güneyinden gelen bu akını yönetmek için Avrupa Birliği'ne ihtiyaç duyulduğunu ifade etti. Sanchez, Kanarya ve Balear Adaları gibi bazı ilk giriş noktalarının destek olmaksızın düzensiz göç akınına üstlenmesine izin verilmemesi gerektiğini de sözlerine ekledi.

Reuters, 5 Ekim 2023

Gabriela Baczynska & Inti Landauro, (05.10.2023) "Spain calls for EU solidarity on Canary Islands immigration", Reuters. Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/europe/spain-calls-eu-solidarity-canary-islands-immigration-2023-10-05/>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

12. AB UKRAYNA'YI DESTEKLEMeye DEVAM EDİYOR

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen devam eden Ukrayna-Rusya arasındaki savaşa ilişkin açıklamalarda bulundu. Granada'da gerçekleşecek Liderler Zirvesinde tartışılacak konuların özünde Ukrayna'ya verilen destek olduğunu ifade eden von der Leyen; bu kapsamda 2024-2027 yılları arasında yaklaşık 50 milyar avroluk bir mali destek paketinin Ukrayna'ya verileceğini açıkladı. Von der Leyen bu mali destek kararının öngörülebilir, güvenilir ve doğrudan bir bütçe ile alakalı olduğunu da sözlerine ekledi.

Anadolu Ajansı, 5 Ekim 2023

Agnes Szucs, (05.10.2023) “European leaders expected to reaffirm their support for Ukraine at Granada summit, says EU chief”, Anadolu Agency. Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/en/europe/european-leaders-expected-to-reaffirm-their-support-for-ukraine-at-granada-summit-says-eu-chief/3008515>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

13. AVRUPA PARLAMENTOSU, MOLDOVA’NIN AB’YE KATILIM MÜZAKERELERİNİN BAŞLATILMASI İÇİN BASKI YAPIYOR

Avrupa Parlamentosu (AP), 5 Ekim’de kabul ettiği bir kararla Moldova’nın Avrupa Birliği’ne (AB) katılım müzakerelerinin yılsonundan önce Kişinev ile başlatılması yönünde çağrı yaptı. Parlamenterler, Moldova hükûmetinin, Avrupa Komisyonu’nun üyelik müzakerelerine başlama şartlarını yerine getirme kararlılığını ve yeteneğini gösterdiğini söylüyor. Ayrıca Moldova’nın AB üyeliğinin, birleşik ve güçlü bir Avrupa’ya yönelik jeostratejik bir yatırımı temsil edeceğinden de bahsettiler.

AP’de kabul edilen kararda, AB ve üye devletlerin Moldova’ya yönelik mali ve teknik yardımlarını da artırmaları gerektiği belirtiliyor. Buradaki maksat, Moldova’nın AB’ye hızlı ve etkili entegrasyonunu kolaylaştırmak. Öte yandan söz konusu karar 448 lehte, 45 aleyhte ve 43 çekimser oyla kabul edildi.

EU Neighbours East, 6 Ekim 2023

EU Neighbours East, (06.10.2023) “European Parliament pushes for start of EU accession talks with Moldova”. Erişim Adresi: <https://euneighbourseast.eu/news/latest-news/european-parliament-pushes-for-start-of-eu-accession-talks-with-moldova/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

14. ERMENİSTAN BAŞBAKANI, KARABAĞ DA DÂHİL OLMAK ÜZERE AZERBAYCAN’IN SINIRLARININ TANINMASINA İLİŞKİN AB İLE DEKLARASYON İMZALADI

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan, İspanya’nın Granada kentinde Avrupa Siyasî Topluluğu zirvesi oturum aralarında Avrupa Birliği (AB), Almanya ve Fransa temsilcileriyle toplantı yaptı. Söz konusu toplantıda Başbakan Paşinyan, Karabağ dâhil olmak üzere Azerbaycan’ın 86.600 kilometrekarelik topraklarını tanıyan bir deklarasyon imzaladı.

Deklarasyona imza atan taraflar, egemenliğin, sınırların dokunulmazlığının ve toprak bütünlüğünün karşılıklı tanınması temelinde Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesine yönelik tüm çabalara bağlılığını sürdürüyor.

Azerbaycan, Türkiye’nin de toplantıya katılmasını önermiş ve bunda ısrar etmişti. Ancak buna izin verilmemiş, Fransa ve Almanya bu konuda özel bir gayret göstermişti. Bu yüzden Azerbaycan’a önerilen ve Ermenistan, Azerbaycan, Fransa, Almanya ve AB’den oluşan beşli formatta, Azerbaycan karşıtı bir atmosfer oluştu. Azerbaycan ise bu formatta müzakerelere katılma gereği görmedi.

Azernews, 6 Ekim 2023

Azernews, (06.10.2023) “Armenian PM signs declaration with EU on recognizing Azerbaijan's borders, including Garabagh”. Erişim Adresi: <https://www.azernews.az/karabakh/215730.html>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

15. MICHEL, DER SPIEGEL’E MÜLAKAT VERDİ

AB Zirvesi Başkanı Charles Michel Alman Der Spiegel dergisine bir mülakat verdi. Mülakatında birçok farklı konuya değinen Michel’in gündeminde olan konulardan birisi de Ortak Göç ve İltica Paktıydı. Göç ve iltica politikalarında yapılması öngörülen reformun Avrupa Parlamentosunda takıldığıının hatırlatılması üzerine Michel, daha önce bu konuda yaşanan zorlu tartışmaları hatırlatarak mevcut tartışmaların oldukça rasyonel olduğunu ifade etti. Charles Michel, üye ülkelerin tek başına hareket etmesi halinde herkesin kaybedeceğinin altını çizdi ve bir anlaşmaya varmak için her şeyin yapılması gerektiğini de sözlerine ekledi.

Der Spiegel, 6 Ekim 2023

Markus Becker, (06.10.2023) “Interview with European Council President Charles Michel”, Der Spiegel. Erişim Adresi: <https://www.spiegel.de/international/europe/european-council-president-charles-michel-ukraine-could-join-eu-by-2030-a-5f6a7ca6-99b9-461f-ad3f-3b41d26a771c>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS